

KATOLÍCKA UNIVERZITA V RUŽOMBERKU

formujúca myseľ i srdce

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra katechetiky a praktickej teológie

Hrabovská cesta 1, 034 01 Ružomberok

www.ku.sk , tel.: +421 905 552 907

Tézy na štátnu skúšku Rozširujúce štúdium Náboženská výchova

BIBLIKUM

1. *Názov, rozdelenie, inšpirácia a kánon SP*

- názvy Svätého písma (ich význam)
- základné rozdelenie Svätého písma
- obsah Starého zákona
- základné rozdelenie kníh Starého zákona podľa hebrejského a kresťanského kánona
- protokánonické a deuterokánonické knihy SZ
- apokryfy a pseudoepigrafy (katolícka a protestantská terminológia)
- Vzťah SZ a NZ
- inšpirácia Svätého písma – pojem, biblické svedectvá: inšpirácia prorocká, inšpirácia k skutkom, inšpirácia k písaniu
- kánon Svätého písma: Pojem, proces kanonizácie SP, rozhodnutia Magistéria Cirkvi

LITERATÚRA:

JANEGA, Š.: *Všeobecný úvod do kníh Starého zákona*. Bratislava, 1987.

HERIBAN, J.: *Príručný lexikón biblických vied*. SÚSCM Rím, 1992.

TYROL, A.: *Všeobecný úvod do historických kníh SZ*. KBD Svit, 2000.

2. *Pentateuch*

- obsah Pentateuchu
- miesto v kánone
- proces vzniku Pentateuchu
- Welhasenova Teória 4 prameňon
- nové tendencie vo výskume Pentateuchu
- stručný obsah 1.– 5. Mojžišovej knihy
- základné členenie týchto kníh
- historická hodnota výpovedí týchto kníh
- teologické témy jednotlivých kníh Ex – Dt

LITERATÚRA:

- JANEGA, Š.: *Všeobecný úvod do kníh Starého zákona*. Bratislava, 1987.
HERIBAN, J.: *Príručný lexikón biblických vied*. SÚSCM Rím, 1992.
TYROL, A.: *Všeobecný úvod do historických kníh SZ*. KBD Svit, 2000.
RINDOŠ, J.: *Exegetický kľúč k štúdiu Pentateuchu*. TF TU Bratislava, 1998.

3. Deuteronomistické a kronikárske historické dielo

- myšlienková charakteristika deuteronomistického historika
- obsah kníh tvoriacich deuteronomistickú históriu
- úloha a osobnosť Jozueho
- úloha a dielo Sudcov, osobnosť Samuela
- vznik Izraelskej Monarchie, charakteristika Šaula, Dávida, Šalamúna a Joziáša
- myšlienková charakteristika kronistického diela
- náboženská a spoločenská obnova Izraela realizovaná Ezdrášom a Nehemiášom

LITERATÚRA:

- JANEGA, Š.: *Úvod do historických kníh Starého zákona*. Bratislava, 1987.
HERIBAN, J.: *Príručný lexikón biblických vied*. SÚSCM Rím, 1992.
TYROL, A.: *Všeobecný úvod do historických kníh SZ*. KBD Svit, 2000.
MURPHY, R. E.: *Žalmy a iné spisy. 101 otázok a odpovedí*. Dobrá kniha, Trnava, 2001.

4. Prorocké knihy a profetizmus

- prorocké knihy v kánonoch
- proroci vo Svätom písme
- charakter hebrejského profetizmu
- Kto to je prorok?
- osoba a dielo Proroka Eliáša
- osoba a dielo proroka Elizea

LITERATÚRA:

- JANEGA, Š.: *Úvod do prorockých kníh Starého zákona*. Bratislava.
HERIBAN, J.: *Úvody do Starého i Nového zákona s výberovou a tematicky zoradenou bibliografiou*. SSV Trnava – SÚSCM Rím, 1997.
TYROL, A.: *Všeobecný úvod do prorockých kníh SZ*. Rukopis.
LOHFINK, N.-BRAULIK, G.: *Kde sú dnes proroci?*. KBD Svit, 1998.
BRAULIK, G.: *Civilizácia lásky. Biblické zamyslenia*. KBD Svit, 2001.
SOLČIANKY, A. a kol.: *Proroci a úvod do prorockých kníh*. Bratislava, 2000.

5. Kniha proroka Izaiáša

- osoba proroka Izaiáša
- historické pozadie jeho pôsobenia
- aké sú hlavné charakteristiky Izaiáša ako človeka a proroka
- charakteristiky Izaiášovho proroctva: formálne a obsahové
- zložený charakter knihy proroka Izaiáša

LITERATÚRA:

JANEGA, Š.: *Úvod do prorockých kníh Starého zákona*. Bratislava.

HERIBAN, J.: *Úvody do Starého i Nového zákona s výberovou a tematicky zoradenou bibliografiou*. SSV Trnava – SÚSCM Rím, 1997.

TYROL, A.: *Všeobecný úvod do prorockých kníh SZ*. Rukopis.

LOHFINK, N.-BRAULIK, G.: *Kde sú dnes proroci?*. KBD Svit, 1998.

BRAULIK, G.: *Civilizácia lásky. Biblické zamyslenia*. KBD Svit, 2001.

SOLČIANKY, A. a kol.: *Proroci a úvod do prorockých kníh*. Bratislava, 2000.

6. Kniha proroka Jeremiáša a kniha proroka Ezechiela

- charakteristiky 7. a 6. storočia pred Kristom v Izraeli a Júdsku, ktoré sa podieľali na formácii proroka
- životopisné údaje Jeremiáša
- vplyv iných prorokov na Jeremiášovo účinkovanie
- obsah a rozdelenie knihy proroka Jeremiáša
- mesiášske miesta v Jeremiášovom proroctve
- Jeremiášov duchovný život a osobné prežívanie jeho povolania
- osoba proroka Ezechiela a obdobie v ktorom pôsobil
- vznik, obsah a rozdelenie knihy
- náuka a posolstvo Proroka Ezechiela

LITERATÚRA:

JANEGA, Š.: *Úvod do prorockých kníh Starého zákona*. Bratislava.

HERIBAN, J.: *Úvody do Starého i Nového zákona s výberovou a tematicky zoradenou bibliografiou*. SSV Trnava – SÚSCM Rím, 1997.

TYROL, A.: *Všeobecný úvod do prorockých kníh SZ*. Rukopis.

SOLČIANKY, A. a kol.: *Proroci a úvod do prorockých kníh*. Bratislava, 2000.

7. Múdroslovná literatúra

- pojem a literárny druh múdrosti
- múdrosť v Izraeli
- personifikovaná múdrosť
- sapienciálna reлектúra múdrosti
- kniha Jóba - obsah a posolstvo
- kniha Kazateľa - obsah a posolstvo

LITERATÚRA:

JANEGA, Š.: *Úvod do múdroslovných kníh Starého zákona*. RK CMBF Bratislava.

HERIBAN, J.: *Úvody do Starého i Nového zákona s výberovou a tematicky zoradenou bibliografiou*. SSV Trnava – SÚSCM Rím, 1997.

MURPHY, R. E.: *Žalmy a iné spisy. 101 otázok a odpovedí*. Dobrá kniha, Trnava, 2001.

TRUTWIN, W. – MAGA, J.: *Otváral nám Písma: Úvod do sveta Biblie*. Spišská Kapitula, 1993.

8. *Kniha žalmov*

- základné charakteristiky Žalmov a Žaltára
- formálne otázky knihy: skladba, štruktúra, literárne žánre, teológia Žaltára
- literárne druhy Žalmov
- mesiášska interpretácia kráľovských žalmov
- Žalmy v Novom zákone

LITERATÚRA:

JANEGA, Š.: *Úvod do múdroslovných kníh Starého zákona*. RK CMBF Bratislava.
HERIBAN, J.: *Úvody do Starého i Nového zákona s výberovou a tematicky zoradenou bibliografiou*. SSV Trnava – SÚSCM Rím, 1997.
MURPHY, R. E.: *Žalmy a iné spisy. 101 otázok a odpovedí*. Dobrá kniha, Trnava, 2001.
TRUTWIN, W. – MAGA, J.: *Otváral nám Písma: Úvod do sveta Biblie*. Spišská Kapitula, 1993.
BEUCHAMP, P.: *Žalmy: Noc a deň*. Trnava Dobrá kniha, 2004.

9. *Synoptické Evanjeliá*

- pojem termínu evanjelium
- tri etapy vzniku Evanjelíí
- synoptická otázka
- Griesbachova teória
- Teória dvoch prameňov

LITERATÚRA:

HERIBAN, J.: *Úvody do Starého i Nového zákona*. SSV Trnava, 1997.
POKORNÝ, P.: *Literárni a teologický úvod do Nového zákona*. Vyšehrad, 1993.
TICHÝ, L.: *Úvod do Nového zákona, Trinitas*. Svitavy, 2003
TRUTWIN, W. – MAGA, J.: *Otváral nám Písma: Úvod do sveta Biblie*. Spišská Kapitula, 1993.

10. *Evanjeliu podľa Marka*

- Marek ako tvorca literárneho druhu Evanjeliu
- autor Mk tlmočník Petra?
- obsah, rozdelenie a posolstvo Evanjelia
- mesiášske Tajomstvo v Markovom Evanjeliu

LITERATÚRA:

HERIBAN, J.: *Úvody do Starého i Nového zákona*. SSV Trnava, 1997.
POKORNÝ, P.: *Literárni a teologický úvod do Nového zákona*. Vyšehrad, 1993.
TICHÝ, L.: *Úvod do Nového zákona, Trinitas*. Svitavy, 2003.
TRUTWIN, W. – MAGA, J.: *Otváral nám Písma: Úvod do sveta Biblie*. Spišská Kapitula, 1993.
LIMBECK, M.: *Evanjeliu sv. Marka. (Malý stuttgartský komentár 2)*. Kostelní Vydří, Karmelitánske nakladatelství, 1997

11. *Evanjeliium podľa Matúša*

- obsah, rozdelenie a poslanstvo Mt Evanjelia
- reči v Mt evanjeliu
- autor Mt
- Ježišova Reč na Vrchu

LITERATÚRA:

HERIBAN, J.: *Úvody do Starého i Nového zákona*. SSV, Trnava, 1997.
POKORNÝ, P.: *Literárni a teologický úvod do Nového zákona*, Vyšehrad 1993
TICHÝ, L.: *Úvod do Nového zákona, Trinitas*, Svitavy 2003
TRUTWIN, W. – MAGA, J.: *Otváral nám Písma: Úvod do sveta Biblie*. Spišská Kapitula, 1993.
LIMBECK, M.: *Evanjeliium sv. Marka. (Malý stuttgartský komentár 2)*. Kostelní Vydří, Karmelitánske nakladatelství, 1997.

12. *Dvojdielo Lukáša*

- Lukáš ako autor dvojdiela Lk a Sk
- autor dvojdiela: Lekár a Pavlov sprievodca?
- stred časov v Lukášovom Evanjeliium
- teológia hlásania Evanjelia v Lukášovom dvojdieli
- úvod Lk 1,1-4 a Sk 1,1-2

LITERATÚRA:

HERIBAN, J.: *Úvody do Starého i Nového zákona*. SSV, Trnava, 1997.
POKORNÝ, P.: *Literárni a teologický úvod do Nového zákona*, Vyšehrad 1993
TICHÝ, L.: *Úvod do Nového zákona, Trinitas*, Svitavy 2003
TRUTWIN, W. – MAGA, J.: *Otváral nám Písma: Úvod do sveta Biblie*. Spišská Kapitula, 1993.

13. *Corpus Joanneum*

- Evanjeliium podľa Jána, pramene členenie, štýl
- autor evanjelia – učeník, ktorého Ježiš miloval
- Jn a gnóza
- 1-3 Jánov list – obsah a poslanstvo, spoločné prvky s Jánovým evanjeliom
- Zjavenie apoštola Jána – obsah a poslanstvo, literárny druh apokalypsa

LITERATÚRA:

HERIBAN, J.: *Úvody do Starého i Nového zákona*. SSV, Trnava, 1997.
POKORNÝ, P.: *Literárni a teologický úvod do Nového zákona*, Vyšehrad 1993
TICHÝ, L.: *Úvod do Nového zákona, Trinitas*, Svitavy 2003
TRUTWIN, W. – MAGA, J.: *Otváral nám Písma: Úvod do sveta Biblie*. Spišská Kapitula, 1993.

14. Apoštol Pavol

- pôvod a mladosť apoštola Pavla
- obrátenie Pavla
- tri misijné cesty Pavla
- spolupracovníci Pavla

LITERATÚRA:

HERIBAN, J.: *Úvody do Starého i Nového zákona*. SSV, Trnava, 1997.

POKORNÝ, P.: *Literárni a teologický úvod do Nového zákona*, Vyšehrad 1993

TICHÝ, L.: *Úvod do Nového zákona*, Trinitas, Svitavy 2003

TRUTWIN, W. – MAGA, J.: *Otváral nám Písma: Úvod do sveta Biblie*. Spišská Kapitula, 1993.

HERIBAN, J.: *Apoštol Pavol v službe evanjelia*. Bratislava, Vydavateľstvo Don Bosco, 1995.

15. Listy Pavla Apoštola

- novozákonné listy, literárny druh listov
- protopavlove a deuteropavlove listy
- 1 Sol – obsah a posolstvo, problém parúzie v 1 Sol
- List Filemonovi – obsah a rozdelenie (prosba za utečeného proroka)

LITERATÚRA:

HERIBAN, J.: *Úvody do Starého i Nového zákona*. SSV, Trnava, 1997.

POKORNÝ, P.: *Literárni a teologický úvod do Nového zákona*, Vyšehrad 1993

TICHÝ, L.: *Úvod do Nového zákona*, Trinitas, Svitavy 2003

TRUTWIN, W. – MAGA, J.: *Otváral nám Písma: Úvod do sveta Biblie*. Spišská Kapitula, 1993.

HERIBAN, J.: *Apoštol Pavol v službe evanjelia*. Bratislava, Vydavateľstvo Don Bosco, 1995.

16. Listy Korint'anom

- problém počtu listov Korint'anom
- list v slzách
- mesto Korint a kresťanská obec v Korinte (konflikt s Pavlom)
- obsah a posolstvo 1-2 Korint'anom

LITERATÚRA:

HERIBAN, J.: *Úvody do Starého i Nového zákona*. SSV, Trnava, 1997.

POKORNÝ, P.: *Literárni a teologický úvod do Nového zákona*, Vyšehrad 1993

TICHÝ, L.: *Úvod do Nového zákona*, Trinitas, Svitavy 2003

TRUTWIN, W. – MAGA, J.: *Otváral nám Písma: Úvod do sveta Biblie*. Spišská Kapitula, 1993.

17. List Rimanom

- kresťanská obec v Ríme
- Pavlov zámer navštíviť Rím
- cieľ napísania listu Rimanom
- teologické posolstvo listu Rimanom (ospravedlnenie prostredníctvom viery)

LITERATÚRA:

HERIBAN, J.: *Úvody do Starého i Nového zákona*. SSV, Trnava, 1997.
POKORNÝ, P.: *Literárni a teologický úvod do Nového zákona*, Vyšehrad 1993
TICHÝ, L.: *Úvod do Nového zákona*, Trinitas, Svitavy 2003
TRUTWIN, W. – MAGA, J.: *Otváral nám Písma: Úvod do sveta Biblie*. Spišská Kapitula, 1993.

18. Katolícke listy

- termín katolícke listy
- význam dobrých skutkov – Jakubov List
- obsah a posolstvo Júdovho listu
- Cirkev počas prenasledovania – 1 Pt
- nádej na Kristov príchod 2 PT

LITERATÚRA:

HERIBAN, J.: *Úvody do Starého i Nového zákona*. SSV, Trnava, 1997.
POKORNÝ, P.: *Literárni a teologický úvod do Nového zákona*, Vyšehrad 1993
TICHÝ, L.: *Úvod do Nového zákona*, Trinitas, Svitavy 2003
TRUTWIN, W. – MAGA, J.: *Otváral nám Písma: Úvod do sveta Biblie*. Spišská Kapitula, 1993.

DEJINY CIRKVI

19. Vývoj organizácie Cirkvi v poapoštolskej dobe

- vzťah Jeruzalemského centra so sv. Pavlom
- význam sv. Pavla
- apoštolský snem v Jeruzaleme

LITERATÚRA:

ŠPIRKO, J.: *Cirkevné dejiny I-II*. Martin, 1943.
NĚMEC, J.: *Dějiny křesťanského sarověku*. Olomouc, 1997.
DLUGOŠ, F.: *Historia Ecclesiae Christi, Starovek*. Levoča, 2006.
KUMOR, B.: *Cirkevné dejiny – Kresťanský starovek*. Levoča, 2000.

20. Byzantská misia

- priebeh
- zmysel
- význam

LITERATÚRA:

- ŠPIRKO, J.: *Cirkevné dejiny I-II*. Martin, 1943.
LECKO, M.: *Svätí Cyril a Metod*. Rím, 1993.
HNILICA, J.: *Svätí Cyril a Metod*. Bratislava 1990.
DLUGOŠ, F.: *Historia Ecclesiae Christi, Stredovek*. Levoča, 2007.
KUMOR, B.: *Cirkevné dejiny – Ranný kresťanský stredovek*. Levoča, 2000.

21. Rehoľný život na Západe

- sv. Benedikt a jeho rehoľa
- vznik nových reholí
- význam kláštorov a rehoľného života pre vývoj Západu

LITERATÚRA:

- ŠPIRKO, J.: *Cirkevné dejiny I-II*. Martin, 1943.
ŠIMONČIČ, J. (zost.): *Dejiny a kultúra rehoľných komunit na Slovensku*. Trnava, 1994.
DLUGOŠ, F.: *Historia Ecclesiae Christi, Stredovek*. Levoča, 2007.
DLUGOŠ, F.: *Historia Ecclesiae Christi, Novovek*. Levoča, 2007.
KUMOR, B.: *Cirkevné dejiny – Zlaté obdobie kresťanského stredoveku*. Levoča, 2001.

22. Inkvizícia

- heretické hnutia albigencov a valdencov
- boj proti nim
- inkvizícia
- jej kladné a negatívne stránky

LITERATÚRA:

- ŠPIRKO, J.: *Cirkevné dejiny I-II*. Martin, 1943.
BRENONOVÁ, A.: *Kataři. Život a smrt jedné křesťanské církve*. Praha, 1996.
DLUGOŠ, F.: *Historia Ecclesiae Christi, Novovek*. Levoča, 2007.
KUMOR, B.: *Cirkevné dejiny – jeseň kresťanského stredoveku*. Levoča, 2002.

23. Západná schizma

- kríza Cirkvi v 16. storočí
- reformácia a jej rôzne podoby - vzťah medzi nimi
- podstata protestantizmu
- katolícka reforma

LITERATÚRA:

- ŠPIRKO, J.: *Cirkevné dejiny I-II*. Martin, 1943.
DLUGOŠ, F.: *Historia Ecclesiae Christi, Novovek*. Levoča, 2007.
KUMOR, B.: *Cirkevné dejiny – jeseň kresťanského stredoveku*. Levoča, 2002.

24. Druhý vatikánsky koncil

- príprava a priebeh koncilu
- prínos pre Cirkev, problémy pokoncilového vývoja

LITERATÚRA:

Dokumenty II. Vatikánskeho koncilu. Trnava, 2000.

BEŇO, J.A.: *II. Vatikánsky koncil*. Nitra, 1992.

PESCH, O.H.: *Druhý vatikánsky koncil 1962 - 1965*. Praha, 1996.

DLUGOŠ, F. – KUMOR, B.: *Cirkevné dejiny*, 8 zv. Spišské Podhradie.

DLUGOŠ, F.: *Historia Ecclesiae Christi, Od Benedikta XV. Po Benedikta XVI.*. Levoča, 2007.

DLUGOŠ, F.: *Koncily Katolíckej Cirkvi*. Levoča, 2005.

25. *Prenasledovanie Cirkvi v období komunizmu v Československu;*

- Začiatky štátnej „cirkevnej“ politiky – tzv. cirkevné zákony
- Akcia K - Kláštory
- Akcia R – Rehoľníčky
- Akcia P – Pravoslavizácia
- Mocenský boj Komunistickej strany Československa proti biskupom
- Podzemná cirkev
-

LITERATÚRA:

DLUGOŠ, F.: *Historia Ecclesiae Christi, Od Benedikta XV. Po Benedikta XVI. 1.diel*. Levoča, 2007.

DLUGOŠ, F.: *Historia Ecclesiae Christi, Od Benedikta XV. Po Benedikta XVI. 2.diel*. Levoča, 2010.

SMOLÍKOVÁ, G. – MIKLOŠKO, F. (edit.): *Zločiny komunizmu na Slovensku 1948:1989. (I)* Prešov: VMV, 2001.

LITURGIKA

26. *Základné pojmy liturgiky*

- Termín „liturgia“ a jeho vývoj
- Definícia liturgie
- Nemenná a zmenám podliehajúca časť liturgie
- Liturgia a ľudové pobožnosti
- Liturgika – veda o liturgii
- Vzťah liturgie a teológie

LITERATÚRA:

Liturgika I. Teológia liturgie - Amantius Akimjak, Spišské Podhradie : Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka , 1996

Liturgika I-II. - Beitzl, Jozef, Trnava : Spolok sv. Vojtecha , 1976

Liturgika . Tom I - Fundamentálna liturgika - Nadolski, Bogusław, Poznań : Pallottinum , 1989

27. Dialogický charakter liturgie

- Zostupný a vzostupný pohyb v liturgii
- Dialóg v liturgii
- Božie slovo v liturgii
- Spev v liturgii
- Modlitba v liturgii
- Ticho v liturgii

LITERATÚRA:

Liturgika I. Teológia liturgie - Amantius Akimjak, Spišské Podhradie : Kňazský seminár biskupa Jána Vojaššáka , 1996

Liturgika I-II. - Beítl, Jozef, Trnava : Spolok sv. Vojtecha , 1976

Liturgika . Tom I - Fundamentálna liturgika - Nadolski, Bogusław, Poznań : Pallottinum , 1989

28. Dejiny rímskej liturgie

- liturgické hnutie 19. storočia
- reforma liturgie Druhým vatikánskym koncilom
- dogmatická konštitúcia O posvätnnej liturgii Sacrosanctum concilium

LITERATÚRA:

AKIMJAK A., *Liturgika II. Dejiny liturgie*. Spišská Kapitula, 1996.

NADOLSKI, B: *Liturgika I.-IV*. Poznań : Pallotinum, 1989

BEITL J., *Liturgika I-II*. SSV. Trnava, 1976.

Dogmatická konštitúcia O posvätnnej liturgii Sacrosanctum concilium

29. Antropologické základy liturgie

- prírodné symboly v liturgii
- liturgické gestá
- liturgické postoje
- liturgické predmety
- liturgické knihy

LITERATÚRA:

AKIMJAK A., *Liturgika I. Teológia liturgie*, Spišská Kapitula, 1997.

NADOLSKI, B: *Liturgika I.-IV*. Poznań : Pallotinum, 1989

BEITL J., *Liturgika I-II*. SSV. Trnava, 1976.

30. Teológia liturgie

- Otec - zdroj a adresát liturgie
- prítomnosť Krista v liturgii
- účinkovanie Ducha Sv. v liturgii

LITERATÚRA:

Katechizmus Katolíckej cirkvi, bod.1077-1419, Trnava: SSV, 1999

AKIMJAK A. *Liturgika II. Teológia liturgie*, Spišská Kapitula, 1997.

CABAN, P: *Liturgika : princípy a teológia liturgie*, Trnava : Spolok svätého Vojtecha , 2010

NADOLSKI, B: *Liturgika I.-IV.* Poznań : Pallotinum, 1989

PASTORÁLNA TEOLÓGIA

31. Všeobecný úvod do Pastorálnej teológie

Základné pojmy: pastorácia, pastoračná činnosť

Východiská a cieľ pastoračnej práce

Subjekt a objekt pastorácie, prostredia pastorácie

3 úlohy pastoračnej činnosti: voči Cirkvi, voči svetu, voči jednotlivcovi.

Zásady pre pastoračnú službu laikov

LITERATÚRA:

OPATRŇÝ, A.: *Pastorální teologie pri laiky*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2016.

SZENTMÁRTONI, M.: *Úvod do pastorálnej teológie*. Trnava: Dobrá kniha, 1999.

TRSTENSKÝ, J.: *O činnosti Cirkvi v dnešnom svete*. Ružomberok: Verbum, 2011.

32. Krst – prvá sviatosť kresťanskej iniciácie

Pojem krstu a jeho význam v živote kresťana

Obrady sviatosti krstu

Vysluhovateľ a prijímateľ sviatosti krstu

33. Birmovanie - druhá sviatosť kresťanskej iniciácie

Biblické základy, prvky (5) a účinky (3) sviatosti birmovania.

Definícia a založenie sviatosti birmovania

Vysluhovateľ a prijímateľ sviatosti birmovania

Príprava na prijatie sviatosti birmovania

34. Eucharistia – tretia sviatosť kresťanskej iniciácie

Biblické základy, pomenovanie,

Čo Eucharistické slávenie obsahuje

Definícia sv. omše

Vysluhovateľ a prijímateľ Eucharistie

Slávnosť prvého svätého prijímania

LITERATÚRA:

AKIMJAK, A.: *Vybrané kapitoly z pastorálno-liturgickej teológie*. Spišská Kapitula. 1997

AKIMJAK, A.: *Liturgika I.: Teológia liturgie*. Spišská kapitula. 1995

NADOLSKI, B.: *Liturgika. III.časť. Sviatosti*. PALLOTINUM POZNAŇ 1989

SYSTEMATICKÁ TEOLÓGIA

35. *Trojediný a trojosobný Boh*

- biblické východiská k trojičnej dogme
- vývoj trojičnej dogmy (bludy a odpoveď Cirkvi na bludy)
- terminológia – podstata, osoba, perichoréza, apropiácia

LITERATÚRA:

- BEINERT, W.: *Slovník dogmatické teologie*. Olomouc: MCM 1993
- CHOVANEC, M.: *Teológia. (Náuka o jedinom a trojosobnom Bohu)*, Banská Bystrica: Kňazský seminár sv. Františka Xaverského 2016.
- MÜLLER, G. L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci*, Kostelní Vydří: Karmelitanské nakladatelství 2010.
- SARKA, R.: *Dogmatika pre katechickú prax 2. Trinitológia a pneumatológia*, Ružomberok: Verbum 2020.
- WALDENFELS, H.: *Kontextová fundamentální teologie*. Praha, 2000.

36. *Duch Svätý – Stvoriteľ a Oživovateľ*

- vývoj dogmy o Tretej božskej osobe
- bludy o Duchu Svätom
- otázka Filioque (ortodoxný a katolícky model)
- kreatológia (teologická kozmológia) – dogmy o stvorení
- postoj cirkvi k evolučnej teórii (hominizácia, monogenizmus, polygenizmus);
- creatio continua, prozreteľnosť božia

LITERATÚRA:

- CHOVANEC, M.: *Pneumatológia*, Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda 2006
- JÁN PAVOL II.: *Encyklika Dominum et vivificantem*, Trnava: SSV 1994.
- MÜLLER, G. L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci*, Kostelní Vydří: Karmelitanské nakladatelství 2010.
- KRUPA, J.: *Stvoriteľ a Oživovateľ. Katolícka kreatológia a pneumatológia*, Bratislava: Univerzita Komenského 2010.
- SARKA, R.: *Dogmatika pre katechéty I. Teologická teória poznania. Jeden Boh a stvorený svet*, Ružomberok: Verbum 2018.
- SARKA, R.: *Dogmatika pre katechéty II. Trojica a pneumatológia*, Ružomberok: Verbum 2020.

37. *Novozákonná a klasická kristológia*

- paruziálna, kristológia, Kristológia Božieho muža, Múdroslovná kritológia, veľkonočná kristológia
- kristológia u synoptikov, Evanjeliu podľa Jána a v Pavlových a pavlovských listoch
- apoštolský Otcovia, Otcovia, Efezský a Chalcedonský koncil

LITERATÚRA

BEINERT, W.: *Slovník dogmatické teologie*. Olomouc: MCM 1993

CHOVANEK, M.: *Kristológia I., Osoba Ježiša Krista*, Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda 2009

MÜLLER, G. L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci*, Kostelní Vydří: Karmelitanské nakladatelství 2010.

SARKA, R.: *Poznámky z prednášok*

38. Božstvo Ježiša Krista

- Náznyky božstva Ježiša Krista (Abba; egológia, zázraky, podobienstvo o vinohradníkoch atď.)
- monofyzitizmus, monoteletizmus
- hypostatická únia: vývoj teologickej reflexie; vlastnosti; dogmy.

LITERATÚRA

BEINERT, W.: *Slovník dogmatické teologie*. Olomouc: MCM 1993

CHOVANEK, M.: *Kristológia I., Osoba Ježiša Krista*, Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda 2009

MÜLLER, G. L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci*, Kostelní Vydří: Karmelitanské nakladatelství 2010.

SARKA, R.: *Poznámky z prednášok*

39. THEANTROPOS – JEŽIŠ KRISTUS NÁŠ BRAT, DOKONALÝ ČLOVEK

- rozdelenie bludov: Ježiš Kristus – hybridná bytosť (gnostici., elchasaiti, ariáni); obyčajný človek (Kerintos, adopcianizmus); zdanlivý človek (eboniti, doketizmus); neúplný človek (apolinarizmus)
- Ježiš pravý človek podľa svedectva evanjelií; perichoréza; dogmy.
- Ježiš Kristus – integrálna bytosť (svätosť, bezhriešnosť, zdravie, intelektuálny, spoločenský život, Ježišova podoba)
- druhy náboženskej úcty; formy úcty k človečenstvu Ježiša

LITERATÚRA

BEINERT, W.: *Slovník dogmatické teologie*. Olomouc: MCM 1993

CHOVANEK, M.: *Kristológia I., Osoba Ježiša Krista*, Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda 2009

MÜLLER, G. L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci*, Kostelní Vydří: Karmelitanské nakladatelství 2010.

SARKA, R.: *Poznámky z prednášok*

40. Soteriológia

- výklad Ježišovho vykupiteľského diela
- soteriologické dogmy (nutnosť Vtelenia; záslužnosť a efekt Ježišovho vykupiteľského diela; obeta jeho vykupiteľského diela)
- možnosť spásy pre príslušníkov iných náboženstiev a ateistov
- osud zomrelých nepokrstených detí.

LITERATÚRA

BEINERT, W.: *Slovník dogmatické teologie*. Olomouc: MCM 1993

CHOVANEK, M.: *Kristológia II. (náuka o vykupiteľskom diele Ježiša Krista)*., *Soteriológia*, Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda 2010

MÜLLER, G. L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci*, Kostelní Vydří: Karmelitanské nakladatelství 2010.

SARKA, R.: *Teológia náboženstiev v kontexte minulosti a súčasnosti*, Ružomberok: Verbum 2010, s. 145 – 152.

41. Mariologické dogmy

- dogma Mária – Matka Božia (Písmo, Tradícia, magistérium)
- dogma Mária – Vždy Panna (Písmo, Tradícia, magistérium)
- dogma Mária – Dokonale svätá (Nepoškvrnené počatá; Písmo, Tradícia, magistérium)
- dogma Mária – nanebovzatá (Písmo, Tradícia, magistérium)

LITERATÚRA

BEINERT, W.: *Slovník dogmatické teologie*. Olomouc: MCM 1993

CHOVANEK, M.: *Mariológia*, Banská Bystrica - Badín: Kňazský seminár sv. Františka Xaverského 2014.

MÜLLER, G. L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci*, Kostelní Vydří: Karmelitanské nakladatelství 2010.

PETRI, H. – BEINER, W.: *Učení o Marii*, Olomouc: MCM 1996.

SARKA, R.: *Poznámky z prednášok*

42. Súčasná mariológia

- účasť Panny Márie na vykupiteľskom diele Syna;
- sprostredkovateľka; stručne charakterizovať 4 modely (Sprostredkovateľka ku Kristovi; s. v Kristovi; Pneumatologicky a antropologický model – in Móricaová)
- otázka spoluvykupiteľstva
- formy úcty k Panne Márii

LITERATÚRA

BEINERT, W.: *Slovník dogmatické teologie*. Olomouc: MCM 1993

CHOVANEK, M.: *Mariológia*, Banská Bystrica - Badín: Kňazský seminár sv. Františka Xaverského 2014.

MORICOVÁ, J.: *Mária, sprostredkovateľka*, Ružomberok 2008.

MÜLLER, G. L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci*, Kostelní Vydří: Karmelitanské nakladatelství 2010.

PETRI, H. – BEINER, W.: *Učení o Marii*, Olomouc: MCM 1996.

SARKA, R.: *Poznámky z prednášok*

43. Spoločná a individuálna eschatológia

- obsah delenie eschatológie na spoločnú, individuálnu a kozmickú
- spoločná eschatológia v Starom a Novom zákone. SZ (etapy: Boží prísľub; éra Mesiáša; Nové Božie kráľovstvo). NZ (v evanjeliách a novozákonných spisoch)
- dogmy o smrti a duši
- osobný súd; osobná spása a zatratenie - dogmy

LITERATÚRA

- BEINERT, W.: *Slovník dogmatické teologie*. Olomouc: MCM 1993
CHOVANEK, M.: *Eschatologia*, Banská Bystrica - Badín: Kňazský seminár sv. Františka Xaverského 2011.
MÜLLER, G. L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci*, Kostelní Vydří: Karmelitanské nakladatelství 2010.
RATZINGER, J.: *Eschatologie: smrt a věčný život*, Barrister & Principal 2017.
SARKA, R.: *Poznámky z prednášok*

44. Kozmická eschatológia

- o antikristovi
- parúzia – posledný súd,
- Božie kráľovstvo (4 historické modely)
- Nový Jeruzalem

- LITERATÚRA** BEINERT, W.: *Slovník dogmatické teologie*. Olomouc: MCM 1993
CHOVANEK, M.: *Eschatologia*, Banská Bystrica - Badín: Kňazský seminár sv. Františka Xaverského 2011.
MÜLLER, G. L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci*, Kostelní Vydří: Karmelitanské nakladatelství 2010.
RATZINGER, J.: *Eschatologie: smrt a věčný život*, Barrister & Principal 2017.
SARKA, R.: *Kristov kňaz v sieti čias*, Ružomberok: Verbum 2018, s. 130 – 136. 156 – 169.

45. Teologická podstata Cirkvi

- jedna; svätá;
- katolícka; apoštolská;
- ekleziálne modely podľa Everyho Dullesa

LITERATÚRA

- BEINERT, W.: *Slovník dogmatické teologie*. Olomouc: MCM 1993
CHOVANEK, M.: *Ekleziológia*, Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda 2011.
MÜLLER, G. L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci*, Kostelní Vydří: Karmelitanské nakladatelství 2010.
SARKA, R.: *Kristov kňaz v sieti čias*, Ružomberok: Verbum 2018, s. 90 - 94.

46. Štruktúrálna rovina Cirkvi

- sviatostná, hierarchická, charizmatická štruktúra
- Petrov primát
- Kristovo poverenie apoštolom (učiť, posväcovať, spravovať (viest'))
- spoločenstvo svätých (vecí, osôb)

LITERATÚRA

- BEINERT, W.: *Slovník dogmatické teologie*. Olomouc: MCM 1993
CHOVANEK, M.: *Ekleziológia*, Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda 2011.
MÜLLER, G. L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci*, Kostelní Vydří: Karmelitanské nakladatelství 2010..

47. Teológia milosti

- Božie kráľovstvo (charakter ako oslobodenie od hriechu, smrti, strachu zo samoty, od zákonnosti)
- vývoj náuky o milosti v dejinách
- klasické rozdelenie milostí
- milosť posväcujúca a pomáhajúca

LITERATÚRA

BEINERT, W.: *Slovník dogmatické teologie*. Olomouc: MCM 1993

CHOVANEK, M.: *Graciológia*, Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda 2007.

MÜLLER, G. L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci*, Kostelní Vydří: Karmelitanské nakladatelství 2010.

SARKA, R.: *Kristov kňaz v sieti čias*. Ružomberok: Verbum, 2018

48. Vybrané kapitoly o milosti

- vlastnosti milosti (potrebnosť, nezaslúžiteľnosť, dogmy o milosti)
- bludy (pelagianizmus, protestantizmus, jansenizmus)
- predestinácia – protestantské a katolícke chápanie

LITERATÚRA

BEINERT, W.: *Slovník dogmatické teologie*. Olomouc: MCM 1993

CHOVANEK, M.: *Graciológia*, Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda 2007.

MÜLLER, G. L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci*, Kostelní Vydří: Karmelitanské nakladatelství 2010.

MORÁLNA TEOLÓGIA

49. Ľudský skutok

- definícia, rozdelenie; účasť rozumu a vôle
- aktuálne prekážky ľudských skutkov: nevedomosť, strach, násilie, žiadostivosť – definície, rozdelenie, vplyv na ľudský skutok
- habituálne prekážky ľudského skutku

LITERATÚRA:

TONDRA, F.: *Morálna teológia 1*.

GUNTHER, A.: *Morálna teológia*.

Katechismus Katolíckej cirkvi.

50. Nadprirodzený skutok

- definícia, podmienky splnenia;
- zásluhný skutok – definícia, rozlišovanie, istota získavania.
- umŕtvené a oživené zásluhy

LITERATÚRA:

TONDRA, F.: *Morálna teológia 1.*

GUNTHOR, A.: *Morálna teológia.*

Katechizmus Katolíckej cirkvi.

51. Norma mravnosti

- zvrchovaná norma mravnosti
- povaha zákona všeobecne; definícia; znaky zákona; rozdelenie;
- večný Boží zákon, prirodzený mravný zákon.
- predpis
- nemeniteľnosť
- pozitívny Boží zákon – Starý a Nový.
- zakazujúce, zneplatňujúce a zneschopňujúce zákony.
- zákon založený na predpoklade

LITERATÚRA:

TONDRA, F.: *Morálna teológia 1.*

GUNTHOR, A.: *Morálna teológia.*

Katechizmus Katolíckej cirkvi.

52. Svedomie a konanie

- definícia svedomia
- vzťah svedomia k objektívnemu zákonu
- probabilizmus
- axiómy o rozpačitom svedomí.

LITERATÚRA:

TONDRA, F.: *Morálna teológia 1.*

GUNTHOR, A.: *Morálna teológia.*

Katechizmus Katolíckej cirkvi.

53. Uctievanie Boha - 1. Božie prikázanie

- podstata náboženstva
- zvláštne úkony čnosti náboženstva - zbožnosť, klaňanie sa Bohu, modlitba
- hriechy proti čnosti náboženstva

54. Úcta k Božiemu menu – 2 Božie prikázanie

- neúctivé vyslovovanie Božieho mena
- Bohorúhanie
- zlorečenie
- sľub - platnosť, záväznosť, výklad
- prísaha - podmienky prísahy, rozdelenie prísahy

55. Svätenie nedele a sviatkov (3.Božie prikázanie)

- náboženský, mravný a sociálny význam nedele a sviatkov
- účasť na svätej omši - ako treba plniť túto povinnosť?
- ospravedlňujúce príčiny

56. Spoločenské vzťahy (4. Božie prikázanie)

- pieta, úslužnosť a poslušnosť voči rodičom
- povinnosti v domácej spoločnosti
- povinnosti v občianskej spoločnosti
- povinnosti v cirkevnej spoločnosti

57. Hodnota ľudského života (5. Božie prikázanie)

- povinnosť chrániť ľudský život
- samovražda a skracovanie života, vražda, vojna

58. Čistota (6. Božie prikázanie) a podstatné vlastnosti kresťanského manželstva (9. Božie prikázanie)

- poslanie sexuálnej stránky človeka
- hriechy proti čistote
- podstatné vlastnosti kresťanského manželstva
- rôzne okolnosti týkajúce sa počestnosti sexuálnej akcie v manželstve
- predpoklady šťastného manželstva

59. Úcta k majetku bližných (7. a 10. Božie prikázanie)

- mravná náplň 7. a 10. Božieho prikázania
- podmet a predmet vlastníctva
- spôsoby nadobúdania vlastníctva
- hriechy proti vlastníctvu
- náhrada škody

60. Pravda v živote kresťana (8. Božie prikázanie)

- pravda a pravdovravnosť
- hriechy proti pravde
- porušovanie cti a dobrého mena, porušovanie tajomstva

LITERATÚRA:

TONDRA, F.: *Morálna teológia II.*

GUNTHOR, A.: *Morálna teológia.*

Katechizmus Katolíckej cirkvi

KATECHETIKA

61. Dejiny katechézy

- katechéza v prvotnej Cirkvi, v patristickom období a v stredoveku
- katechéza od Tridentského koncilu do konca 19. storočia
- katechéza v 20. storočí do 2. Vatikánskeho koncilu
- katechéza a 2. Vatikánsky koncil

LITERATÚRA:

Učte, hlásajte a vydávajte svedectvo. Študijné texty pre diaľkové štúdium teológie, Spišské Podhradie 1995.

- VALOVIČ, E.: *Náčrt katechetiky I*. TF Trnavskej univerzity, Bratislava 2000.
- KUTARŇA J., *Id'te a ohladujte, úvod do katechetiky*. SKS, Bratislava, 1994.
- JÁN PAVOL II.: *Catechesi tradendae*, apoštolská exhortácia Jána Pavla II. o výchove k viere dnes zo dňa 16.10.1979, AAS 71 (1979), 1277-1340, slov. preklad SKS, Bratislava, 1993.
- PAVOL IV.: *Evangelii nuntiandi*, apoštolská exhortácia Pavla VI. o ohlasovaní evanjelia v dnešnom svete, AAS 68 (1976) 5-76, slov. preklad Združenie JAS, Zvolen, 1992.

62. Katechizmus Katolíckej cirkvi v katechéze

LITERATÚRA:

- Katechizmus katolíckej Cirkvi*, Liberia Editrice Vaticana, Vatikán 1994, slovenský preklad so schválením KBS, SSV, Trnava 1998.
- SCHONBORN, CH.: *Katechizmus katolíckej Cirkvi - základné myšlienky a hlavné témy*, Bratislava, 1995.

63. Všeobecné katechetické direktória

LITERATÚRA:

- Všeobecné katechetické direktorium*. Bratislava : Saleziánske katechetické stredisko , 1992
- Všeobecné direktorium pre katechizáciu*. Trnava : Spolok svätého Vojtecha , 1999
- Direktorium pre katechézu*. Trnava : Spolok svätého Vojtecha, 2022

64. Katechéza podľa veku a prostredia katechizovaných

LITERATÚRA:

- KOSTELANSKÝ, A.: *Katechetika : dejiny katechézy - teológia katechézy*. Ružomberok : Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity , 2008
- KOSTELANSKÝ, A.: *Didaktika v službách katechézy : didaktika náboženskej výchovy*. Ružomberok : Katolícka univerzita, 2008
- ALBERICH, E.: *Katechetika*. Praha : Portál , 2008

65. Iniciačná a permanentná katechéza

66. Farská katechéza – jej úlohy a formy

67. Rodinná katechéza – jej úlohy a formy

LITERATÚRA:

- KOSTELANSKÝ, Alojz. 2007. *Didaktika katechézy*. Ružomberok: Katolícka univerzita.
- ALBERICH, Emilio. – DŘÍMAL, Ludvík. 2008. *Katechetika*. Praha: Portál, 2008.
- JÁN PAVOL II. 1993. *Catechesi tradendae*. Apoštolská exhortácia o výchove k viere dnes. Trnava: SSV.
- KOSTELANSKÝ, Alojz. 2008. *Katechetika*. Ružomberok: PF KU, 2008.
- VALOVIČ, Eugen. 2000. *Náčrt katechetiky II*. Bratislava: TF TU, 2000.

DIDAKTIKA NÁBOŽENSKEJ VÝCHOVY

- 68. *Didaktika predmetu náboženstvo/náboženská výchova – dejiny, pojem, rozdelenie, predmet*
- 69. *Žiak – subjekt náboženstva/náboženskej výchovy*
- 70. *Učiteľ náboženstva/náboženskej výchovy – katechéta.*
- 71. *Organizačné formy vyučovacieho procesu a katechetické modely*
- 72. *Didaktické a teologické zásady v predmete náboženstvo/náboženská výchova*
- 73. *Učivo, učebné osnovy a štandardy predmetu náboženstvo/náboženská výchova*
- 74. *Učebné pomôcky a didaktická technika na hodinách náboženstva/náboženskej výchovy*
- 75. *Učebnica náboženstva/náboženskej výchovy – katechizmus a pracovné zošity*
- 76. *Sväté písmo vo vyučovaní náboženstva/náboženskej výchovy*
- 77. *Symbol, obraz a kreslenie vo vyučovaní náboženstva/náboženskej výchovy*
- 78. *Aktivizačné metódy vo vyučovaní náboženstva/náboženskej výchovy*
- 79. *Súčasný inovačný formy vo vyučovaní náboženstva/náboženskej výchovy*

LITERATÚRA:

- KOSTELANSKÝ, A.: *Didaktika v službách katechézy : didaktika náboženskej výchovy*. Ružomberok : Katolícka univerzita, 2008
- HANESOVÁ, D.: *Náboženská výchova v školách*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, 2005
- MUCHOVÁ, L.: *Úvod do náboženskej pedagogiky*. Olomouc: Matice cyrilometodějská , 1994
- ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV. *Učebné osnovy pre katolícke náboženstvo. Predmet náboženskej výchovy/Náboženstvo pre základné školy, stredné školy a gymnáziá*. Bratislava. 2002
- KONFERENCIA BISKUPOV SLOVENSKA. *Rámcový vzdelávací program pre predmet katolícke náboženstvo / náboženská výchova*. Bratislava. 2008

Schválil:

Prof. ThDr. PaedDr. PhDr. **Ľubomír Pekarčík**, PhD.
vedúci Katedry katechetiky a praktickej teológie

Ružomberok, Dátum: 16.9.2025